

SANT JORDI 2000

ANTIQUÀRIA EXPOSICIÓ:

La dermatologia al Fons de Reserva de la Biblioteca



Dies: del 26 d'abril al 15 de maig del 2000

Horari: de 8:30 a 20:30 hs.

Lloc: Biblioteca de la Universitat de Barcelona
Secció de Medicina,
c/Casanova, 143, 7^a planta. Barcelona.

Alivert, J-L. Clinique de l'Hopital Saint Louis, ou traité complet des maladies de la peau. Paris: chez B.Cormon et Blanc, 1833.

Signatura: R-A

La Secció de Medicina de la Biblioteca de la Universitat de Barcelona, seguint el seu costum iniciat l'any 1994 per la Diada de Sant Jordi, es complau en presentar una petita mostra del seu fons antic dedicat, enguany, al tema de la dermatologia.

El fons sobre dermatologia és especialment ric en la secció de reserva ja que disposem de la col·lecció Vilanova que consta de 1370 exemplars de l'especialitat en dermatologia, provinents de la Càtedra de Dermatologia, mentre fou catedràtic el Professor Xavier Vilanova i Montiu (1947-1965).

Exposem 30 obres publicades des del segle XVI fins a la primera meitat del segle XX.

Hem seleccionat els exemplars que presentem, atenent a la importància dels seus autors y, en alguns casos, a l'interés de les seves il·lustracions. S'ha contemplat els autors catalans, alguns d'ells professors de la nostra Facultat, que han contribuït al desenvolupament d'aquesta especialitat.

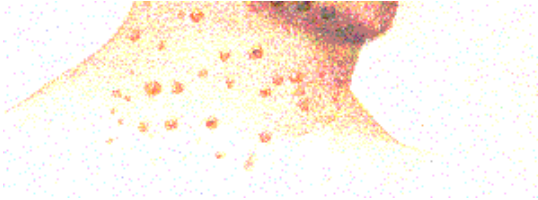
Oferim també una petita [bibliografia](#) de les obres destacades sobre aquest tema que es poden consultar a la secció de reserva de la biblioteca.

Bazin, Ernest. Leçons theoriques et cliniques sur le syphilis et les syphilides. Paris: Delahaye, 1866.

Sign: CV 616.972 FOU



Ernest Bazin fou un autor revolucionari i innovador, a més d'un important descobridor de noves malalties: hidrea vaciniforme i erythema induratum. Fou un original classificador que fugí de les classificacions prèvies, realitzades *more botanico* i imprimí una nova filosofia per la



comprensió de les malalties de la pell. S'ha dit que Bazin fou l'únic professor de Saint Louis que tingué idees originals des dels temps d'Alibert i Bielt.

Fou en l'època de Bazin quan s'aconseguí que la dermatologia francesa arribés al seu màxim esplendor.



Giné i Partagàs, Joan. *Tratado clínico iconográfico de dermatología quirúrgica: primera sección de las lecciones de Clínica quiúrgica.* Barcelona: Establ. tip. La Academia de Evaristo Ullastres, 1880

R 616.5 GIN

Joan Giné i Partagàs pot considerar-se el primer dermatòleg català, fou catedràtic de Clínica Quirúrgica a Barcelona. La dermatologia com les ETS, no constituïen una malaltia separada en aquell temps sinó que s'englobava a la cirurgia junt amb la traumatologia, la flogologia i la oncologia. Les lliçons del Dr. Giné estaven plenes de vivacitat, salpicades sempre d'anècdotes reals de malalts de l'hospital de Santa Creu.

El 1880 comença a publicar les seves lliçons, començant per la de dermatologia amb aquesta obra. En el pròleg, Giné reconeix els mèrits i influència d'Olavide en la seva obra. El llibre a part de contenir làmines litogràfiques incorpora fotografies, la incorporació d'un nou material gràfic a un llibre de medicina constituïa una gran novetat.

Giné tenia un gran interès en la incorporació de fotografies i en feu divuit de les quals només en pogué publicar tres. L'administració de l'hospital de la *Santa Creu* considerà que aquesta pràctica podia ser ofensiva per la moral (es tractava de nus) i li posà tot tipus de dificultats. Inclús se li arribà a prohibir l'accés a la sala d'ETS, on hi havien ingressades moltes prostitutes.



Hardy, A. *Clinique photographique de l'Hôpital Saint-Louis.* Paris: Librairie Chamelot et Laumereyns, 1868.

Sign: R 616.5 (084.4)



Alfred Hardy fou company i bon amic de Bazin i defensà les idees d'aquest sobre l'etiologia micògica de les tnyes i parasitària de la sarna, primer, i en la important relació de les malalties internes amb les alteracions cutànies, més tard.

Es pot considerar a Hardy com un neo-aliberista, amb unes posicions moderades, allunyades tan del caràcter intransigent i agressiu de Cazanave, obsessionat amb el seu exclusiu localisme, com de l'extremisme contrari de Bazin, que el portà a negar l'existència de malalties cutànies.

Kaposi, Moriz. *Die syphilis der Haut und der angrenzender schleimhäute. Wiwn Braumoller, 1882.*

Sign.: R-A

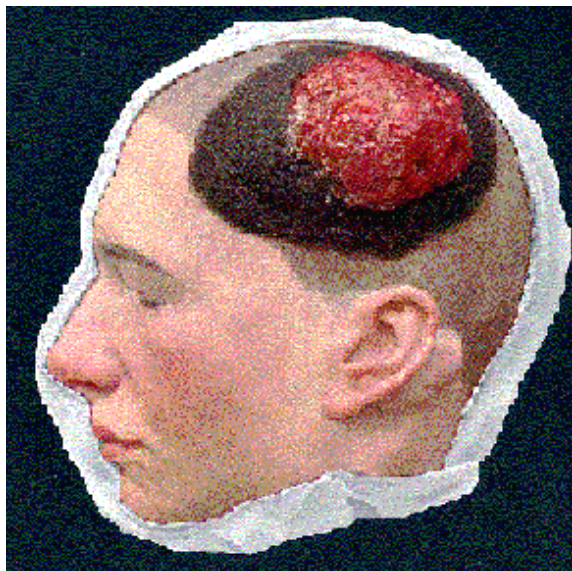
Moriz Kaposi, d'origen húngar, després de doctorar-se a la Universitat de Viena fou durant uns anys ajudant d'Hebra, casant-se més tard amb la seva filla. Arribà a ser una celebritat en dermatologia i amb la mort d'Hebra es convertí amb el seu successor. Els estudiants de tot el món seguien acudint a Viena per escoltar les ensenyances de Kaposi.

Realitzà nombroses descripcions de malalties, però sobretot, a l'actualitat se'l recorda per la seva descripció del sarcoma múltiple pigmentat o sarcoma de Kaposi, que ha tingut molta importància en els últims anys per la seva vinculació amb la SIDA.

Podem dir que la dermatologia tal com es coneix avui, fou reconstruïda sobre criteris d'anatomia macro i microscòpica gràcies a les aportacions d'Hebra i Kaposi.

Aquest atlas conté una de les més extenses i valuoses col·leccions d'iconografia dermatològica, sintetitzant per primer cop les ensenyances de les escoles de Paris i de Viena.





Jacobi, Eduard. *Atlas de las enfermedades de la piel con inclusión de las afecciones venéreas más importantes para uso de médicos generales y de estudiantes*. Madrid: Calleja, 1913.

CV 616.5 JAC

Aquesta obra presenta un gran nombre de litografies a partir de motlles de cera.

El seu autor, Eduard Jacobi, fou el primer professor de Friburg i el 1906 descriguéla poikilodermia vascular atrofiant.

Bibliografia consultada:

Calap Calatayud, J; Rodríguez Murillo J.A. [Aspectos históricos de la Dermatología Médico-Quirúrgica y venereología española](#). Barcelona:ISDIN, 1985.

Laín Entralgo, Pedro. [Historia Universal de la Medicina](#). Barcelona;Madrid (etc): Salvat Editores, 1981.

Sierra, Xavier. *Historia de la dermatología*. Barcelona: Menarini, 1994.

Sierra, Xavier. [Historia de las enfermedades cutáneas producidas por hongos](#). Barcelona: Novartis, 1997.

